

Risiko og vesentlighetsvurdering

Rendalen kommune

05.09.2024

www.kpmg.no

Sammendrag

Dette er et utkast til risiko- og vesentlighetsvurdering for Rendalen kommune som er ment å være til hjelp når kontrollutvalget skal etablere plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Nedenfor er dokumentets innhold kort oppsummert.

Bakgrunn og Formål:

- Kontrollutvalget i Rendalen kommune skal utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2025-2028, basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger utført av KPMG.
- Formålet er å identifisere områder med størst behov for revisjon og kontroll for å sikre effektiv drift og eierskap.

Oppsummerende Risikovurdering:

- Dokumentet identifiserer flere risikoområder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, inkludert interkommunalt samarbeid, naturskader, demografi, økonomi, spesialpedagogikk, eiendomsmassen, og tilgang til helsetjenester.
- Risikoene er vurdert basert på sannsynlighet og konsekvens, med høy risiko markert i rødt.

Kommunens Eierskap:

- Oversikt over selskaper kommunen har eierskap i, inkludert deres formål og kommunens eierandel.
- Kontrollutvalgets innsynsrett i henhold til kommuneloven § 23-6 og § 24-10 er beskrevet, inkludert hvilke typer selskaper som kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Risiko- og Vesentlighetsvurdering av Kommunens Virksomhet:

- Identifiserte områder for forvaltningsrevisjon er gruppert i strategiske, operative og regulatoriske risikoer.
- Eksempler inkluderer interkommunalt samarbeid, naturskader, demografi, økonomi, spesialpedagogikk, eiendomsmassen, selvkostgebyr, samarbeid med lokale aktører, tilgang til helsetjenester, og oppfølging av samarbeid.

Forvaltningsrevisjon i Selskap:

- Selskaper som er vurdert som særlig interessante for forvaltningsrevisjon, inkludert Abakus AS, Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap AS, IKT Fjellregionen IKS, og Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS.

Eierskapskontroll:

- Identifiserte områder og selskaper som er relevante for eierskapskontroll, inkludert Stor-Elvdal Produkter AS, Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap AS, Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS, og IKT Fjellregionen IKS.

Innhold

Sammendrag	1
Innhold	2
1. Bakgrunn og formål	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Formål	3
1.3 Forvaltningsrevisors kommentarer	3
2. Oppsummerende risikovurdering	4
3. Kommunens eierskap	7
3.1 Selskaper som kommunen har eierskap i	7
4. Risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet	10
4.1 Strategisk risiko	10
4.2 Operativ risiko	11
4.3 Regulatorisk risiko	12
4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap	12
5. Risiko- og vesentlighetsvurdering – av kommunens eierskap	13
5.1 Generell eierstyring	13
5.2 Stor-Elvdal Produkter AS	13
5.3 Fjellregionen interkommunale avfallsselskap AS	13
5.4 Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS	13
5.5 IKT Fjellregionen IKS	14
5.6 Abakus AS	14
6. Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering	15
Teoretisk fundament	15
Prosess	Error! Bookmark not defined.

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter kommuneloven § 23-3 andre ledd skal kontrollutvalget minst en gang i valgperioden utarbeide en plan som viser hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner innenfor. Videre går det fram av kommuneloven § 23-4 andre ledd at kontrollutvalget også i løpet av valgperioden skal utarbeide en plan som viser hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal utarbeides senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert og skal baseres på en gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering. Denne baserer seg primært på innhentet dokumentasjon.

1.2 Formål

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å identifisere hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i fireårsperioden 2025 – 2028.

KPMG har bistått med utkast til en risiko og vesentlighetsvurdering i Rendalen kommune som kontrollutvalget videre bearbeider og legger til grunn for deres videre arbeid med å etablere plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Denne analysen vil presentere identifiserte områder i den kommunale virksomheten og i selskaper som er knyttet til kommunen, hvor det er risiko for vesentlige avvik og hvor alvorlige konsekvensene av disse avvikene vil være. Analysen danner grunnlag for kontrollutvalgets prioritering av områder som kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden og kontrollutvalgets innstilling til plan for Kontrollutvalget vil selv gjøre en vurdering av risikoenes prioritet og vesentlighet i samråd med kommunal ledelse og utarbeide tilhørende planverk.

Planene blir vedtatt i kommunestyret.

1.3 Forvaltningsrevisors kommentarer

Vi har i utarbeidelsen av denne risiko- og vesentlighetsvurderingen bevisst utelatt risiko som er nær knyttet til nylig gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter eller pågående prosjekter. Det betyr imidlertid ikke at disse risikoene ikke er der, men vår oppfatning er at eventuelle oppfølgingsprosjekter kan gjennomføres på et noe senere tidspunkt for best mulig nytteverdi i det kommunale forbedringsarbeidet.

2. Oppsummerende risikovurdering

I den følgende tabellen oppsummerer vi de identifiserte områdene som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll¹, med tilhørende vurdert risiko. I tabellen presenterer vi område/hendelse, aktuell enhet og gir en oppsummerende beskrivelse av område/identifisert hendelse. I kapittel 4 og 5 er det gjort en mer detaljert beskrivelse av område/hendelse og tilhørende risiko.

I den ytterste kolonnen er det gjort en vurdering av risikoen, som et produkt av sannsynlighet og konsekvens – i samsvar med figur 2, vedlegg 1. Grønn indikerer relativt lav risiko. Det er ingen områder/hendelser som er vurdert til å være grønn. Gul indikerer middels risiko. Risikoene som er definert som høye er markert røde.

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
Strategisk risiko			
Interkommunalt samarbeid	Hele kommunen	Rendalen kommune samarbeider med andre kommuner om levering av tjenester på flere områder. Flere av samarbeidene er helt vesentlige for kommunenes evne til å levere lovpålagte tjenester. Samarbeidsklima- og evne oppfattes i dag som godt.	
Naturskader og klimarisiko	Hele kommunen	Flom, jordskred og ekstremvær har potensielt store konsekvenser for både mennesker og infrastruktur. Det har de senere årene vært mange eksempler på at klimarisikoen har økt og at hendelser med naturskader har blitt flere.	
Bosetting	Hele kommunen	Rendalen kommune har spredt bosettingsmønster med liten befolkning over et stort areal. Det skaper utfordringer med tjenesteleveranser som ikke naturlig kan konsentreres på mindre geografiske områder.	
Demografi	Hele kommunen	Rendalen har befolkningsnedgang og relativ økning i antall eldre. I tillegg opplever kommunen at tilflyttere har større relativt behov for kommunens tjenester.	
Arbeidsmarked	Hele kommunen	Begrensede jobbmuligheter kan føre til fraflytting og påvirke den demografiske balansen ytterligere negativt.	
Hytter og turisme	Hele kommunen	Hytter og turisme er positivt for kommunen. Utfordringen er at hyttene er spredd og at turismen	

¹ Et selskap kan være aktuelt både for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
		skjer i perioder med lav bemanning i kommunal helse.	
Operativ risiko			
Økonomi	Hele kommunen	De økonomiske rammebetingelsen for kommunen er i endring og kommunen har behov for å gjøre kontinuerlige innsparinger. Herunder renter, inflasjon, valuta og lønnsendringer.	
Spesialpedagogikk	Oppvekst	Kommunen opplever en økning i mottakere av spesialpedagogiske tjenester.	
Eiendomsmassen i kommunen	PND	Eiendomsmassen i kommunen består av spredd bygningsmasse med flere kvm tilgjengelig areal enn innbyggertallet skulle tilsi. På lang sikt vil utnyttelsen av eiendomsmassen skape utfordringer da befolkningsveksten er negativ, men demografien fortsatt spredd.	
Selvkostgebyr	PND	Den geografiske spredningen av befolkningen og nedgangen i forventet innbyggertall kan gjøre det utfordrende å holde et fornuftig gebyrnivå på tjenester omfattet av selvkostprinsippet.	
Samarbeid med lokale aktører	Kultur	Det fremstår som utfordrende for kommunen å få til et hensiktsmessig samarbeid med et større antall private aktører om kulturtilbudet i kommunen.	
Tilgang på helsetjenester og beredskap i ferier	Helse	Rendalen er en liten kommune, målt i befolkning, med hytter spred over et stort geografisk område. Det kan medføre risiko for underbemanning i helsesektoren ved akutte hendelser i høytider og fellesferien.	
Oppfølging av samarbeidsordninger	Hele kommunen	Kommunen har mange samarbeidsordninger med omkringliggende kommuner. Flere av ordningene ivaretar lovpålagte eller vesentlige oppgaver for kommunen. Oppfølging av ordningene er vesentlig for å sikre innbyggerne et godt tjenestetilbud.	
Regulatorisk risiko			
Omstillingsevne i samsvar med nye krav	Hele kommunen	Staten stiller strengere krav til tjenesteytingen i kommunen. For eksempel er kravet om bemanning i barnevernet økt. Det skaper utfordringer for	

Område/hendelse	Aktuell enhet	Oppsummerende beskrivelse	Risiko
GDPR		etterlevelse av nye krav og krever ofte samarbeid med nabokommunene.	
	Hele kommunen	Etterlevelse av GDPR-regelverket og drift av IKT fremstår som krevende for kommunen.	
IKT-sikkerhet	IKT Fjellregionen IKS	Etterlevelse av nasjonale krav til sikkerhet, utforming og brukervennlighet i IKT-systemene.	
Innkjøp	Abakus AS	Etterlevelse av anskaffelsesregelverket.	

3. Kommunens eierskap

I dette kapitlet gir vi en oversikt over alle selskapene kommunen har eierskap i.

Kommuneloven §§ 23-6 og 24-10 omtaler innsynsretten til kontrollutvalget og revisor. Etter kommuneloven § 23-6, første ledd, kan kontrollutvalget og revisor kreve opplysninger for å gjennomføre kontroll i følgende type selskap:

- a) *interkommunale selskaper etter IKS-loven*
- b) *interkommunale politiske råd*
- c) *kommunale oppgavefellesskap*
- d) *aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.*

Kommuneloven § 23-6, femte ledd sier videre at:

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

Selv om det vil være selskapene som er omtalt etter § 23-6 første ledd som vil være aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, har kontrollutvalget også innsynsrett ovenfor selskap som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Dette kan for eksempel være selskap som kommunen eier sammen med private, helt privateide selskap og stiftelser. Kontrollutvalget sin rett til innsyn og undersøkelser i selskaper utover § 23-6, omfatter bare det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt. Samtidig vil det være nødvendig at kommunen har inngått en avtale med de aktuelle selskapene om rett til innsyn, for at kontrollutvalget og revisor kan kreve rett til kontroll².

Vi har i den videre beskrivelsen skilt mellom de selskapene som er omfattet av kommuneloven § 23-6, første ledd, hvor kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll – det er disse selskapene som vil være aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg presenterer vi nøkkeltal fra andre selskaper hvor kommunen har eierskap. I samsvar med kommuneloven § 23-6, kan kontrollutvalget også gjennomføre undersøkelser i disse selskapene om eventuelle kontrakter med kommunen blir oppfylt.

3.1 Selskaper som kommunen har eierskap i

Her følger en oversikt over de interkommunale selskapene og aksjeselskapene. Vi presenterer her formålet med selskapet og kommunen sin eierandel.

ID	Navn og formål	Andel
965427740	STOR-ELVDAL RENDALEN PRODUKTER AS Tilbyr varige tilrettelagte arbeidsplasser for personer med nedsatt arbeidsevne i Stor-Elvdal og Rendalen Kommuner. Selv om tilsetning er fast, skal formidling til utdanning og ordinært arbeid jevnlig vurderes. I tillegg	50.0%

² Tolkingstale fra kommunal- og moderniseringsdepartementet, [§ 23-6 : Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.](#), 2020.

	tilbyr vi kartlegging, kvalifisering og arbeidsutprøving for personer som midlertidig søkes inn fra NAV etter gitte retningslinjer, og godkjenning. Selskapet skal ikke ha som formål å skaffe aksjonærene økonomisk utbytte. Overskuddet skal forbli i selskapet.	
988448680	IKT FJELLREGIONEN IKS Utvikle og etablere tekniske løsninger, samt drifte systemer for informasjons- og kommunikasjonsteknologi i eierkommunene på de områder hvor dette er kostnadseffektivt.	18.0%
928617971	INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD FOR NORD-ØSTERDAL Interkommunalt politisk råd for Nord-Østerdal er Alvdal, Follidal, Os, Rendalen, Tolga og Tynset kommuners felles drøftings- og samordningsorgan, og har som formål å ivareta felles interesser og å styrke regionens utvikling.	11.7%
983335543	ABAKUS AS Tjenesteyting innenfor områdene bedriftsrådgivning, innkjøp og styrerådgivning, og alt som naturlig hører med til dette.	9.05%
974429500	FJELLREGIONEN INTERKOMMUNALE AVFALLSSELSKAP AS Ivareta eierkommunenes lovpålagte oppgaver innen renovasjon, samt avfallshåndtering og avfallsbehandling, og selskapet har en eksklusiv rett og plikt til å utføre disse oppgavene. De lovpålagte oppgavene er knyttet til innsamling, transport, mottak og behandling av husholdningsavfall fra eierkommunene. Disse oppgavene løses til selvkost og i tråd med de til enhver tid gjeldende retningslinjer for dette. Det er ikke anledning til å ta ut utbytte fra inntekter som stammer fra denne aktiviteten. Selskapet skal bidra til avfalls løsninger som er miljøvennlige og brukervennlige, og som totalt sett bidrar til god utnyttelse av naturressursene. Selskapet har også mulighet til å forestå septikktømming i eierkommunene. Selskapet har også mulighet til å motta og behandle kloakkslam fra eierkommunene. Selskapet har også anledning til å samle inn, transportere, motta og behandle næringsavfall og avfall fra andre kommuner enn eierkommunene. For denne type avfall skal det føres eget regnskap med rutiner som skal sikre at man ikke begår kryss subsidiering. Overskudd fra denne aktiviteten kan utdeles som utbytte. Selskapet kan ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre foretak. For å oppnå formålet å bidra til miljøvennlige avfalls løsninger kan også selskapet vedta å tildele enerett til et selskap som tilfredsstillt kravet til offentligrettslig organ eller, inngå i et offentlig-privat samarbeide.	8.0%
916101457	NORDAVIND DC SITES ASÅ arbeide for etablering av datasentre i Hedmark og Oppland, også gjennom eventuelt eierskap i andre selskaper.	7.69%

988353299

MIDT-HEDMARK BRANN- OG REDNINGSVESEN IKS

5.32%

Selskapet skal på vegne av kommunene Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil, Våler, Alvdal, Rendalen, Folldal, Tynset, Tolga og Åsnes løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver som: Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker. Aktivt salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap. Selskapet skal ha ansvar for og myndighet til å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjons-vernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter, med de unntak som følger av loven selv. Den enkelte kommunes myndighet etter ovennevnte bestemmelser anses delegert til selskapet gjennom de respektive kommunestyres godkjenning av denne samarbeidsavtale. Selskapets virksomhet skal til enhver tid utøves i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter. Selskapet skal vektlegge kvalitet gjennom allsidig og høy faglig kompetanse for å møte de utfordringer virksomheten står overfor til enhver tid. Selskapet skal gjennom sin virksomhet ha som mål å være blant de ledende og mest effektive i landet.

964545278

MESKANO AS

1.13%

Drive avklaring, opplæring og formidling av personer fra passive ordninger til et ordinært arbeidsmarked og sørge for etablering og drift av varig tilrettelagt arbeid. Selskapet skal drives etter retningslinjer for arbeidssamvirkebedrifter og AMB-bedrifter.

4. Risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet

I dette kapitlet presenterer vi identifiserte områder/hendelser som er vurdert som er særlig relevante for forvaltningsrevisjon.. Områdene som blir presentert er vurderte som vesentlige, ved at det er særlig viktige/sentrale områder for kommunen. Risikoene er gruppert i hovedbolkene: strategiske risikoer, operative risikoer og regulatoriske risikoer.³

4.1 Strategisk risiko

4.1.1 Interkommunalt samarbeid

Rendalen kommune har et utstrakt samarbeid med omegnskommunene organisert som IKS, AS, SA eller ved vertskommunesamarbeid. Styringen og organiseringen av samarbeidene er forskjellige og kommunens evne til å påvirke kostander og retning på samarbeidene varierer.

En forvaltningsrevisjon kan se på type, omfang og innretning på samarbeidene kommunen har. Vurderingene vil være om det er hensiktsmessige samarbeidsformer og om de er organisert på en effektiv og ønskelig måte.

4.1.2 Naturskader og klimarisiko

Flom, jordskred og ekstremvær har potensielt store konsekvenser for både mennesker og infrastruktur. Rendalen kommune har en geografi som gjør denne typen risiko vesentlige for kommunen i tiden fremover. I tillegg er det av betydning for kommunen hvordan klimarisiko kan påvirke økonomiske forhold, for eksempel knyttet til lønnsomhet i landbruket, skognæringene og turisme for å nevne noe.

En forvaltningsrevisjon kan se på i hvilken grad kommunalt planverk er tilpasset kommunens risikobilde og i hvilken grad dette adresserer problemstillinger som i særlig grad treffer Rendalen.

4.1.3 Demografi, fraflytting og arbeidsmarked

I lys av kommunens demografiske sammensetning og bosettingsmønster kan en forvaltningsrevisjon med tema «bosetting og demografi» se på hvordan Rendalen møter utfordringer med bosetting og demografi på tvers av tjenesteområdene sett i lys av kommunestyrets politiske føringer og overordnet regelverk. Videre kan det være av interesse å se hvordan kommunen har organisert og utøver arbeidet med å styrke tilgangen på attraktive arbeidsplasser i kommunen for å bremse fraflytting og tiltrekke seg yngre mennesker.

4.1.4 Hytter og turisme

Hyttestrukturen i kommunen er også spredt. Deltidsinnbyggerne oppholder seg gjerne i kommunen i perioder da bemanningen i relevante tjenester er lavere enn normalt (f.eks. i ferier). En forvaltningsrevisjon kan se på hvordan kommunen innretter kommunalt planarbeid for å møte utfordringer med en spredd hyttestruktur og hvordan forvaltningen av planene utøves i dag.

³ Risikoer kan være tilhørende flere bolker.

4.2 Operativ risiko

4.2.1 Økonomi

Kommunens økonomi kan og vil møte endrede rammebetingelser i fremtiden. En revisjon vil kunne se på hvordan kommunens organisering og planer er hensiktsmessig satt opp med henblikk på å legge til rette for nødvendig omstillingsevne slik at kommunen effektivt kan endre seg i takt med overordnede føringer.

4.2.2 Spesialpedagogikk

En forvaltningsrevisjon på temaet kan vurdere hvordan Rendalen kommune ivaretar elevenes rettigheter tilknyttet spesialundervisning og særskilt norsk opplæring. Herunder kan man se på hvordan elevenes behov dekkes og samsvar mellom vedtak og tilbud.

Videre kan en forvaltningsrevisjon se på hvordan kommunen har implementert den nye opplæringsloven. En forvaltningsrevisjon kan også se på forskjeller mellom skolene knyttet til opplæring og fagmiljø.

4.2.3 Eiendomsmassen i kommunen

Eiendomsmassen i kommunene består av spredd bygningsmasse med flere kvm tilgjengelig areal enn innbyggertallet skulle tilsi. På lang sikt vil utnyttelsen av eiendomsmassen skape utfordringer da befolkningsveksten er negativ, men demografien fortsatt spredd.

Forvaltningsrevisjonen kan se på hvordan kommunen utnytter eiendomsmassen i kommunen, og hvilke utfordringer dagens eierskapsstruktur medfører for kommunen.

4.2.4 Selvkostgebyr

Selvkost er styrende prinsipp for områdene vann, avløp og renovasjon. En forvaltningsrevisjon kan se på hvordan kommunen har innrettet tjenester med selvkost og hvordan administrasjonen har planlagt for gebyrutvikling i tråd med befolkningsutviklingen.

4.2.5 Samarbeid med lokale aktører

Forvaltningsrevisjon av dette området kan se på hvordan kommunen har innrettet sine samarbeidsfora med lokale aktører og hvilke mekanismer en har for å fange opp utfordringer og bidra til løsning av dem sammen med kultur-, frivillighet og næringsliv i kommunen.

4.2.6 Tilgang til helsetjenester og beredskap i ferier

En forvaltningsrevisjon kan se på hvordan kommunen planlegger, gjennomfører og evaluerer helsetjenestetilbudet i perioder med mange mennesker i kommunen – og lav grunnbemanning i helsetjenestene.

4.2.7 Oppfølging av samarbeid

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt på dette området kan se på hvordan kommunen utøver sin rolle i samarbeidene til det beste for kommunens innbyggere. Vurderingene vil være om det er hensiktsmessig kontroll og kontakt mellom administrasjonen og om det er tilstrekkelig kontroll og påvirkning på kostnadsutviklingen i samarbeidsordningene.

Se for øvrig *Interkommunalt samarbeid* over.

4.3 Regulatorisk risiko

4.3.1 Omstillingsevne i samsvar med nye krav

En forvaltningsrevisjon kan se på kommunens generelle evne til å omstille seg og implementere nye krav til innhold og organisering av tjenester.

4.3.2 GDPR

En forvaltningsrevisjon kan se på om kommunen har tilstrekkelige systemer for å ivareta brukernes rettigheter i samsvar med kravene om håndtering av personvernopplysninger (GDPR).

4.3.3 IKT

I en forvaltningsrevisjon kan undersøke om kommunen ivaretar nødvendig krav til sikkerhet, utforming og brukervennlighet.

4.3.4 Innkjøp

En forvaltningsrevisjon kan innebære en vurdering av om kommunen etterlever anskaffelsesregelverket.

4.4 Forvaltningsrevisjon i selskap

I dette kapitlet presenterer vi selskapene som er vurdert som særlig interessante for forvaltningsrevisjon. Vurderingen er også her basert på risiko og vesentlighet. Det kan vurderes å gjennomføre en eierskapskontroll av selskapet i forbindelse med en eventuell forvaltningsrevisjon.

4.4.1 Abakus AS

En forvaltningsrevisjon av Abakus AS bør være en forlengelse av en ev. revisjon av innkjøp (over).

4.4.2 Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap AS

En forvaltningsrevisjon av innretningen på avfallshåndteringen i selskapet kan se på hvordan kommunen sikrer at krav til etikk og miljø oppfylles i selskapet.

4.4.3 IKT Fjellregionen IKS

En forvaltningsrevisjon av IKT Fjellregionen IKS bør være en forlengelse av en ev. revisjon av IKT (over).

4.4.4 Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

En forvaltningsrevisjon av beredskapsevnen i kommunen bør innebære en forvaltningsrevisjon av selskapets evne til å oppfylle krav i overordnet regelverk og forventninger i kommunen.

5. Risiko- og vesentlighetsvurdering – av kommunens eierskap

I dette kapitlet presenterer vi identifiserte områder og selskaper som er vurdert som særlig relevante for eierskapskontroll. Dette er primært områder/selskaper hvor det er identifisert risiko for mangelfull eierstyring fra kommunen, eller hvor eierskapet i seg selv kan utgjøre en risiko.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Nedenfor blir område/risikoer og selskap som er vurdert som særlig relevante for eierskapskontroll presentert.

5.1 Generell eierstyring

Det kan være relevant å gjennomføre en eierskapskontroll som vurderer hvordan Rendalen kommune som helhet gjennomfører sin eierstyring. Her kan det være hensiktsmessig å gjennomgå hvilke system kommunen har etablert for eierstyring og hvordan dette gjennomføres i praksis. Videre kan det være relevant å se på hvilke policyer og prosesser kommunen har etablert opp mot regelverk og etablerte anbefalinger, som styrevalg, likestilling, etc. Videre kan en vurdere hvordan kommunen sikrer at selskapene etterlever regelverk og kommunen sine krav til selskapene sitt samfunnsansvar. En eierskapskontroll kan også vurdere hvordan kommunen følger opp virksomheter som yter kommunale tjenestetilbud og som er organisert utenom den kommunale forvaltningen.

5.2 Stor-Elvdal Produkter AS

Det vil være relevant å se hvordan eierstyringen bidrar til selskapets evne til å formidle utdanning og ordinært arbeid til de tilsatte.

5.3 Fjellregionen interkommunale avfallsselskap AS

Eierskapskontrollen kan se på hvordan Rendalen kommune påvirker selskapet til å yte tjenester i tråd med vedtak og prioriteringer gjort av kommunestyret i Rendalen.

5.4 Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS

Eierskapskontrollen kan se på hvordan Rendalen kommune påvirker selskapet til å yte tjenester i tråd med vedtak og prioriteringer gjort av kommunestyret i Rendalen.

5.5 IKT Fjellregionen IKS

Eierskapskontrollen kan se på hvordan Rendalen kommune påvirker seksapet til å yte tjenester i tråd med vedtak og prioriteringer gjort av kommunestyret i Rendalen.

5.6 Abakus AS

Eierskapskontrollen kan se på hvordan Rendalen kommune påvirker seksapet til å yte tjenester i tråd med vedtak og prioriteringer gjort av kommunestyret i Rendalen.

6. Vedlegg 1 Framgangsmåte og involvering

Teoretisk fundament

Det går fram av kommuneloven § 23-3 og § 23-4 at plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal bygge på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet, virksomheten i kommunens selskaper og kommunens eierskap.

I arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen har KPMG vektlagt risiko for avvik med vesentlige sider ved virksomheten og tjenestene til Rendalen kommune, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene kan få. Begrepene er av KPMG definert slik:

Risiko – handler om å identifisere hvor sannsynlig det er for at den kommunale virksomheten ikke blir utøvd på den måten den skal bli utøvd. Med andre ord risiko for mangelfull virksomhet og tjenestetilbud. Måten virksomheten skal utføres på, er blant annet styrt av:

- ✓ Lovverk og andre reguleringer
- ✓ Formål, vedtak og målsettinger
- ✓ Planverk og strategier
- ✓ Organisering
- ✓ Budsjett

Vesentlighet – handler om å identifisere de viktige/sentrale områdene for kommunen og er særlig knyttet til vurderingen av konsekvensene for kommunen om en gitt risiko inntreffer. Viktige kriterier for vesentlighet er blant annet:

- ✓ Liv og helse
- ✓ Sikring av verdier
- ✓ Brukerperspektivet – rettigheter og oppfylging og kvalitet
- ✓ Kostnadseffektivitet
- ✓ Folkestyret
- ✓ Område med politisk aktualitet
- ✓ Kommunen sin eierdel i selskap
- ✓ Formål med selskapene kommunen har eierskap i
- ✓ Om selskapene kommunen har eierskap i primært er rettet inn mot å løse oppgaver i kommunen/kommunale oppgaver

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er fundamentet for de områdene kontrollutvalget og kommunestyret skal prioritere for forvaltningsrevisjon. Derfor har det være særlig viktig å identifisere områder som har en iboende høy risiko, vesentlig grad av uønskede konsekvenser om risikoen inntreffer, og som det potensielt vil være nyttig å gjennomføre revisjon på, sett fra et politisk ståsted, fra administrasjonen sitt ståsted og ut i fra et brukerperspektiv. Dette innebærer at vi i arbeidet har tatt høyde for områder hvor revisjon kan ha verdi for kommunen i et forbedrings- og læringsøyemed og hvor revisjon kan ha forebyggende karakter. Det vil si at et revisjonsprosjekt ikke bare ser tilbake på hva som har skjedd, men at en kan gå inn på pågående prosjekt og prosesser hvor revisjonen kan være grunnlag for korrigerende grep.

Skjematisk vil valg av forvaltningsrevisjoner bli et resultat av vurderinger knytt til vesentlighet og risiko som truer virksomheten og tjenestetilbudet - vurderinger som "siler" ut prosjekt i fire overordnede steg.

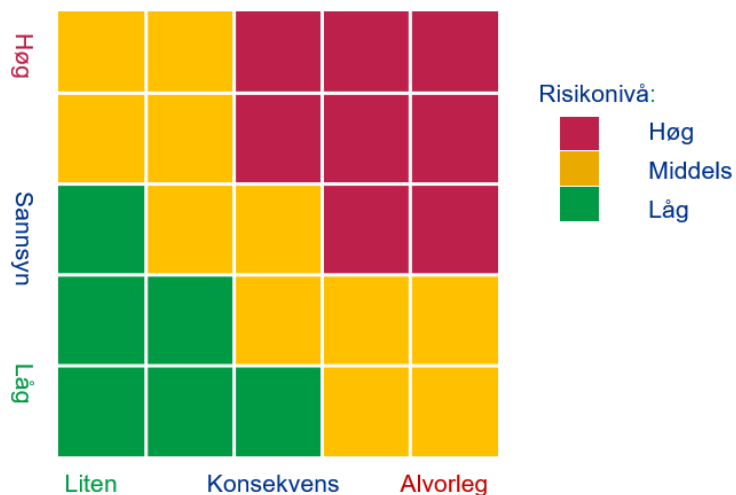

Dette kan illustreres slik⁴:

Figur 1: Valg av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Analysen av identifiserte områder og risiko er kategorisert i følgende matrise:

Figur 2: Valg av prosjekt for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

⁴ De to siste områdene blir ivaretatt av kontrollutvalet og kommunestyret.

Kontakt oss

Thore Kleppen

Ansvarlig Partner

T: (+47) 406 39 515

E: thore.kleppen@kpmg.no

Mathias Johannessen

Senior manager

T: (+47) 918 47 743

E: mathias.johannessen@kpmg.no

kpmg.no

© KPMG Law Advokatfirma AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.